

VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2017

1. Allmänt

Centret för livslångt lärande (CLL) är en gemensam fristående institution för Åbo Akademi och Yrkeshögskolan Novia och Svenskfinlands största aktör inom högskolebaserad vuxenutbildning. Centrets högsta beslutande organ är direktionen. Under verksamhetsåret har direktionen haft följande sammansättning:

Medlemmar

Christina Nygren-Landgårds, ordf.
Ingvar Dahlbacka
Marica Hinders
Eva Juslin
Rainer Juslin
Sandra Kuusisaari
Mikko Lagerspetz
Mia Panisse
Karin Pettersson
Majlen Saarinen
Marianne West-Ståhl

Suppleanter

Kaj Björkqvist
Mikael Kurula
Anita Kronqvist
Thomas Böckelman
Bob Karlsson
Lotta Metsärinne
Lena Marander-Eklund
Christel Björkstrand
Annika Ahläng
Christina Teirfolk
Eva Storgårds

Direktionen har sammanträtt 3 gånger under året.

En unison uppfattning inom CLL:s ledning är att samarbetet mellan Åbo Akademis CLL-enheter och CLL-Novia märkbart har försvagats under året. Den främsta anledningen är den strukturella omorganiseringen av CLL-Noviaenheten internt inom högskolan. CLL-Novia som sammanhållen helhet har splittrats och verksamheten har integrerats i den övriga programverksamheten. Som samarbetspart har den något "glesare" CLL-Noviaenheten funktionellt blivit mera svårfångad. Allt färre av Novias CLL-personal jobbar enbart för CLL vilket försvårar samarbetet. En önskan och förmodan från Novias ledningshåll är att CLL-samarbetet, trots de interna omställningarna, ändå kan hållas intakt. Dock finns det omständigheter som försvårar en planmässig utveckling. Noviaenheten har inte längre en egen budget, vilket självfallet begränsar spelutrymmet för egna initiativ, satsningar och samarbete. ÅA-enheterna har resultatmässigt under året lyckats väl med sina projektansökningar, medan ett motsvarande uppsving inte uppnåtts på CLL-Novia. Uteblivna resultat har inte möjliggjort modiga investeringar och anställningar. En annan noterbar omständighet är också att högskolorna inte samordnat satsningar inom webbutvecklingen, CRM-verktyg, ärendehantering (DocSy) o.s.v. – åtgärder som är sammanbindande och vilka också framträder särskilt tydligt inom en ÅA-Novia-samordnad enhet. Dock bör noteras att CLL har flera gemensamma projekt med Novia, men så att samarbetsparten inom Novia inte nödvändigtvis behöver vara CLL. En på sikt mer fördelaktig utveckling av CLL-samarbetet kräver djärva strategiska grepp men också ekonomiska satsningar. Trots obalans vad gäller CLL-enheternas verksamhetsförutsättningar har CLL-ledningen agerat utifrån den gällande instruktionen vilket bland annat innebär att ledningens rutiner vad gäller chefsarbete och möten hållits intakt och fortsatt som tidigare. Noterbart är också att utredningar om utökat samarbete inom ÅA:s och Novias språkundervisning inte lett till några fortsatta åtgärder.

Som ett förenande tema för all CLL-verksamhet under året kan nämnas marknadsföring och digitalisering. Samtliga verksamhetsområden har initiativrikt sökt former för hur synlighet på sociala medier kan uppnås. I likhet med alla aktörer inom utbildning har CLL prövat hur nya digitala grepp kunde implementeras i utbildnings- och undervisningssammanhang. CLL har medverkat i flera utvecklingsprojekt där digitala innovationer eftersökts.

Personal

Tabell 1. Antal anställda, personarbetsår samt antal visstidsanställda vid CLL december 2017 (2016)

Enhet	Anställda	Personarbetsår	Visstidsanställda	Orsak till visstid
Novia	6 (7)	5,6 (5,8)	1 (3)	Projekt
Vasa	22 (18)	18,95 (17,4)	5 (1)	Projekt
Åbo	42 (42)	37,25 (38,4)	12 (10)	Projekt el. skall besättas
Summa	70 (67)	61,8 (61,6)	18 (14)	

Vid Åboenheten fortsatte problemen med inomhusluften i några arbetsrum i Arken i B2 och B3. En del av personalen flyttade tillfälligt till Gula huset på gården. Vid provtagning framkom bl.a. fukt under mattorna och sex arbetsrum renoverades.

Under 2016 och 2017 har 9 personer vid CLL-ÅÅ (7 i Åbo och 2 i Vasa) fördjupat sina kunskaper i Lean-metoden (bl.a. deltagit i utbildning som anordnas av CLL-Novia). Under 2018 ligger fokus på att vid såväl CLL-Vasa som CLL-Åbo utveckla de interna processerna med hjälp av Lean-metoden för att sedan föra in konceptet i kurs- och projektplaneringen.

Bokslut

Långsiktighet och ekonomisk hållbarhet i CLL:s verksamhet förutsätter att organisationen kan generera en ekonomisk buffert vid årsskiftet.

Tabell 2. Bokslut ÅÅ och Novia 2017

Bokslut 2017	CLL-ÅÅ	CLL-Novia (uppg. saknas)
Intäkter	4 663 756	
Kostnader	4 676 113	
Resultat 2017	-12 357	
Resultat 2016	35 844	
Verksamhetskaptal inför 2018	385 368	

Karaktären på organisationens projektinriktade verksamhet förutsätter en budgeteringsprincip som sträcker sig minst två-tre år framåt. Trots att projekten ofta är fleråriga erhålls vanligen hela finansieringen som en klumpsumma under ett år. I enlighet med CLL:s målmedvetna ekonomiska strategi har ett tillräckligt verksamhetskaptal proaktivt ackumulerats.

2. Öppna universitetet och Öppna yrkeshögskolan

2.1. Verksamhetsformer

Det öppna universitetet (ÖPU) ger möjlighet till universitetsstudier för alla intresserade utan att de behöver vara inskrivna vid ett universitet. Grundläggande kriterier för ÖPU är öppenhet i antagningen och motsvarighet till grundundervisningen. ÖPU:s kurser anordnas i egen regi och i samarbete med andra utbildningsenheter i Svenskfinland. ÖPU har 13 aktiva samarbetsparter.

Den Öppna yrkeshögskolan (Öppna YH) är på motsvarande sätt öppen för alla och erbjuder möjlighet till studier på yrkeshögskolenivå oavsett tidigare utbildning. Öppna YH-kurser arrangeras i form av kvotplatser inom ramen för yrkeshögskolans ordinarie utbildningar (motsvarar extra studier vid ÅÅ). De kurser inom Öppna YH som ordnats utöver yrkeshögskolans ordinarie kursutbud är etappvis till sjukskötare, etappvis till tradenom och några kortare kurser inom bl.a. kultur- och teknikområdet.

2.2. Verksamhetens omfattning

Öppna universitetets verksamhet finansieras utifrån avlagda studiepoäng av icke ÅA-studerande samt av studiepoäng avlagda av extra studerande (Tabell 3).

Tabell 3. Öppna universitetets resultat, Åbo Akademi

Öppna universitetet	2014	2015	2016	2017
studerande, netto	3062	2836	2450	2285
erbjudna studiepoäng	1549	1449	1284	1202
avlagda sp (ÖPU och extra studerande)	26779	22956	20346	17914
avlagda ÖPU-sp, icke-ÅA-studerande	11144	9782	10799	9045
avlagda sp, extra studerande	976	1025	1133	858
antal kurser	300	274	240	226
- egna	201	181	154	156
- samarbetsparter	99	93	86	70
- antal nätkurser	100	76	82	77

Som ett jämförelsemått motsvarar studiepoängen omräknade i magisterexamina ca 60 magisterexamina per år. Därmed utgör Öppna universitetet ett stöd för kärnfunktionen.

Kursutbudet inom Öppna universitetet ger examensstuderande möjlighet att på ett flexibelt sätt avlägga studiepoäng för att nå målsättningen om 55 sp/år.

Tabell 4. Avlagda sp inom Öppna YH

Öppna YH, avlagda sp	2014	2015	2016	2017
studerande	382	481	593	666
Avlagda sp	2653	2687	4324	4173

2.3 Rekryteringskanal

Öppna universitet vid ÅA utgör både direkt och indirekt rekrytering till examensstudier vid ÅA. ÖPU marknadsför delar av utbudet som godkända helheter inom specifika utbildningar, t.ex. Rättsnotarieprogrammet, men även genom att erbjuda merparten av kandidatstudier via nätet. Studerande kan antas till ÅA via ÖPU-leden, dvs. i separat kvot på basis av ÖPU-studier.

Tabell 5. Antagna till Åbo Akademi på basis av öppna universitetsstudier

	2014	2015	2016	2017
Antal studerande	15	15	9	6

Inom Öppna YH fungerar Öppna YH-leden på motsvarande sätt och studier avlagda inom Öppna YH är en viktig inkörspport till olika utbildningsprogram vid yrkeshögskolan.

3. Språk och kommunikation vid CLL-ÅA

Språkcentret ger språk- och kommunikationsundervisning som ingår i de allmänna studierna i enlighet med examensförordningen och fakulteternas beslut samt annan språkundervisning som inte hör till språkämnen vid FHPT. Till Språkcentrets uppgifter hör även att anordna validering, språkprov och språktest, sköta språkgranskningen av examensarbeten och övriga uppgifter som hör till verksamhetsområdet. Språkcentret har ett fruktbart samarbete med fakulteterna och enligt kursutvärderingarna uppskattar studerande språkcentrets kurser. Därutöver samarbetar Språkcentret med de övriga högskolorna inom FINELC-nätverket och Linguavaasa.

Utvecklingsarbete

Under året har de fakultetsspecifika kurserna i akademisk framställning hållits för alla studerande på kandidatnivå vid hela Åbo Akademi. Nätkursen i engelska och eTandem-kursen i språk, som båda är populära, har hållits och utvecklats ytterligare. Mycket arbete har lagts ned på att ta fram ändamålsenliga pedagogiska lösningar för studerande med specialbehov och studerande som behöver komplettera sina språkstudier. Under år 2017 har även lärandemålen för språkkurserna reviderats och språkcentret har definierat vitsordskriterierna i lärandemålen. Språkprovet i svenska för sökande med annat skolutbildningsspråk än svenska har reviderats.

I Vasa fördes diskussioner med de övriga högskolorna om att tandemkursen i finska kunde tillgodoräknas som studier i språk för Åbo Akademis studerande. Nytt är dessutom att också studerande i Vasa erbjuds skrivhandledning på engelska.

Kommunikationslärarna ordnade i november en uppskattad nätverksträff för kolleger från universitet i Norden, med temat Att stödja studenternas skrivande i en mångspråkig universitetsmiljö. Kommunikationslärarna arbetar också på en webbaserad språk- och stilguide, SoS, som är tillgänglig för alla studerande.

Inom ramen för kurserna i språk och kommunikation sker ett kontinuerligt utvecklingsarbete, bl.a. genom att uppdatera och kontinuerligt förbättra kursmaterialet så att det motsvarar studenternas behov. Dessutom har studenterna kunnat delta i kurser både på distans och campusöverskridande.

Undervisning

Undervisningen läsåret 2016–2017 har i stort sett kunnat genomföras i enlighet med den fastställda undervisningsplanen.

Tabell 6. Undervisningstimmar och avlagda studiepoäng vid Språkcentret

	2014-15	2015-16	2016-17
Undervisningstimmar	6 752	6 198	6 291
Avlagda studiepoäng	13 452	12 360	10 037

Antalet undervisningstimmar har ökat en aning medan antalet avlagda studiepoäng har sjunkit. Sänkningen beror i huvudsak på förändringar i examensstrukturen som förorsakar tidtabellsförskjutningar och på de tidigare sparåtgärderna. Dessutom är det möjligt att under följande läsår komplettera och tentera kurser.

Vid Språkcentret undervisades följande ämnen under år 2017:

- engelska (fakultetsspecifika kurser, kurser i akademisk engelska för magisterstuderande)
- finska (fakultetsspecifika kurser, preparationskurs)
- svenska (svenska för finskspråkiga, svenska som främmande språk)
- kommunikation (ämnesområdesspecifika kurser i akademisk framställning och vetenskapligt skrivande)
- övriga språk i Åbo: franska, latin, ryska, spanska, tyska (allmän tyska, tyska för ekonomutbildningen). ÅA:s studerande har kunnat studera japanska och kinesiska vid Åbo universitets språkcenter via kvotplatser.
- övriga språk i Vasa: franska. Studerande har via kvotplatser kunnat delta i språkkurser inom högskolekonsortiet (spanska, ryska)

Språkgranskning, skrivhandledning och språkprov

Enligt Åbo Akademiens examensstadga ska skriftliga examensarbeten genomgå språkgranskning för att säkerställa att de uppfyller lagstiftningens och akademins språkkrav. Under år 2017 språkgranskades totalt 1 280 arbeten (jfr 1 281 år 2016). Av dessa var 553 mognadsprov, 503 avhandlingar pro gradu, 134 svenska sammanfattningar av pro gradu-avhandlingar, 6 licentiatavhandlingar och 85 doktorsavhandlingar. Studerande har erbjudits skrivhandledning, både på svenska och på engelska, som hjälp för att bearbeta texter

Språkprov i svenska för sökande med annat skolutbildningsspråk än svenska anordnades i april. Totalt deltog 199 personer i Helsingfors, Vasa och Åbo. Årets prov var det första som genomfördes som ett samarbete mellan Åbo Akademi och Svenska handelshögskolan. Under året anordnades även fakultetsspecifika språkprov i finska, ersättande prov för kurserna i svenska för finskspråkiga och engelska. Lärarna i främmande språk har testat språkkunskaperna hos studerande som ansökt om att åka på studentutbyte med CEFR-prov i sådana fall när studerandena inte avlagt språkkurser vid Språkcentret. Dessutom har språkintyg utfärdats åt studerande som avlagt kurser vid språkcentret.

4. Fortbildning och projektverksamhet

4.1 Fortbildning

CLL erbjuder högskolebaserad fortbildning som i stor utsträckning bygger på den kunskap och expertis som finns inom CLL, Åbo Akademi, Yrkeshögskolan Novia samt i samarbetsnätverken. Målet med fortbildningen är en förbättrad och konkurrenskraftig arbetslivs- och yrkeskompetens för våra kundgrupper. Karaktäristiskt för fortbildningsverksamheten är att den är starkt konkurrensutsatt samt att kursutbudet skraddarsys utifrån målgruppens behov och uppdragsgivarnas finansieringsmodeller. Fortbildningsverksamheten bedrivs med flexibla arbetssätt och studieformer samt med en effektiv och snabb tidtabell. Fortbildningskursernas längd har varierat från endagsseminarier till längre utbildningsprogram omfattande 25-30 sp. Kurser har ordnats i hela Svenskfinland.

Tabell 7. Fortbildningens omfattning i siffror vid CLL

	CLLÅA 2017	CLLNovia 2017	Totalt 2017	Totalt 2016
Kortkurser (< 5 dgr)	166	33	199	229
Långa kurser (< 30 sp)	24	5	29	13
Program (> 30 sp)	0	0	0	0
Summa	190	38	228	242
Deltagare	5386	609	5995	10772

4.2 Fortbildningens tyngdpunktsområden under året

Fortbildningsverksamheten har under året omfattat bland annat följande tyngdpunktsområden:

Pedagogik och lärarfortbildning

Verksamheten inom pedagogik och lärarfortbildningen har bestått av kortare och längre kurser, längre utbildningsprogram, seminarier och konferenser. Målgruppen har varit personal inom småbarnspedagogiken och förskoleundervisningen, lärare och rektorer inom grundläggande utbildning och andra stadiet samt övrig personal. Största delen av verksamheten har skett i samarbete med Utbildningsstyrelsen (UBS) och finansierats med statsmedel. Utöver färdiga subventionerade koncept och fortbildningsprogram har det också erbjudits specialbeställda fortbildningsinsatser till skolor och kommuner samt nätverk.

Tyngdpunktsområden under 2017:

- Ämnesspecifik kompetensutveckling inom grundskolans och II-stadiets läroämnen
- Inom Skolresurs har erbjudits kompetensutveckling för lärare för att öka intresset för naturvetenskap, teknik och matematik i skolan. För ytterligare information se Skolresurs verksamhetsberättelse 2017.
- Specialpedagogik, barns och ungas välmående och trygghet
- Fortbildning inom småbarnspedagogik och förskola, bl.a. satsningar på att stöda personalen med implementeringen av planen för småbarnspedagogik
- Digital kompetens
- Utbildnings- och fortbildningsprogram för skolledare och dagvårdsledare
- Säljverksamheten inom verksamhetsområdet utökades bl.a. genom insatser i samarbete med kommuner.

Med stöd av UBS-finansierade projekt har CLL byggt ett stabilt nätverk och etablerat nära samarbete med samtliga finlandssvenska kommuner.

Inom verksamhetsområdet har också ett flertal studiebesök arrangerats främst för gäster från de nordiska länderna. Studiebesöken har oftast försiggått 3 dagar, och personal från Fakulteten för pedagogik och välfärdsstudier, lärare och rektorer från skolorna i Vasa stad och Vasa övningskola samt övriga skolor i Österbotten, har samverkat.

Ett strategiarbete inleddes också inom verksamhetsområdet för att beakta det förändrade finansieringsläget. Ett fokusområde var bl.a. att se över marknadsföringen och att ha fungerande arbetssätt för att stöda skickligheten och träffsäkerheten i projektansökningar.

Regeringen har valt att satsa på några spetsprojekt med visionen att Finland ska vara ett av världens toppländer inom utbildningen, ett land där alla vill lära sig och där kompetensen ökar kontinuerligt. Inom ramen för dessa spetsprojekt har man skapat ett eget program för grundskolan. Inom programmet betonar man *ny pedagogik, lärarnas kompetens* och *nya lärmiljöer och digitalt lärande*. Denna satsning har också noterats inom verksamhetsområdet och resulterat i flertalet beviljade projekt som är en del av regeringens spetsprojekt.

Tabell 8. Statistik över inlämnade UKM, UBS och stiftelseansökningar 2017 inom verksamhetsområdet

Finansiär	Godkända	Underkända	Under behandling	Ansökningar totalt
UBS	13 (65%)	6	1	20
UKM	3 (100%)			3
SKF	2 (67%)		1	3
SFV	2 (67%)	1		3
Brita-Maria Stiftelse	2 (100%)			2
Otto A Malm		1		1
ESA/NAROM	1 (100%)			1
HSS (HS-stiftelse)	2 (67%)	1		3
Aktiestiftelsen	1 (100%)	1		2
Totalt	26 (68%)	10	2	38

Social- och hälsovård

CLL:s målsättning inför verksamhetsåret 2017 var att fokusera på uppdragsutbildningar och skraddarsydda fortbildningar för organisationer. Uppdragsutbildningar utgör merparten av social- och hälsovårdens omsättning, övriga kurser och seminarier har endast en marginell betydelse. CLL har också deltagit i nationellt planeringsarbete i mån av möjlighet. Hösten 2017 startade en specialiseringsutbildning i barnskyddsarbete, utbildningen har deltagare i såväl Åbo som Vasa. Läroplanen har utformats i samarbete med finskspråkiga yrkeshögskolor.

CLL har aktivt marknadsfört sig via annonser, sociala medier och riktad marknadsföring via e-post och i samband med olika evenemang. Man kan dock konstatera att det är svårt att nå ut till potentiella deltagare, utbudet från olika aktörer som ordnar kurser, seminarier och utbildningar är stort. För CLL är det därför ännu viktigare med ett direkt samarbete med kunden för att kunna rikta resurserna rätt och erbjuda rätt fortbildning som stöd för förändringsarbete, bl.a. Lean-kurser. CLL har även sålt konsulttjänster inom området *Ledning och kvalitet*. Kompetenshöjande fortbildningar som ordnats som uppdragsutbildningar är *Kirurgi 30 sp* och *Geriatrisk 30 sp*.

Intresset för *Etappvis till sjukskötare* i form av öppna YH-kurser är fortsättningsvis stort. Genom att kurser även erbjuds aktuell läroplan parallellt med etappviskurserna förbättras studerandes möjligheter till flexibla och målinriktade studier mot examen. Ett antal projekt har även initierats i samarbete med Novias FoU. Behörighetsgivande utbildningar under 2017 har varit *Arbetshandledning 60 sp* som avslutades i oktober 2017 och *Företagshälsovård 15 sp*.

Samhälle, näringsliv och teknik

Verksamheten har främst bestått av nationella, nordiska och internationella utvecklingsprojekt, som presenteras i avsnitt 4.4. Sammanlagt har det beviljats ca 400.000 euro för utvecklingsprojektverksamhet under år 2017 (se tabell 9). Här ingår ansökningar från ÅA/Åbo och Vasa.

Därutöver har det under 2017 ordnats kortare och längre utbildningar inom följande områden:

- Arbetslivskompetens
- Energi och hållbar utveckling
- Företagande, turism och skärgårdsutveckling
- Integration, mångfald och vägledning

Skärgårdsinstitutet vid Åbo Akademi (SIÅA, grundat 1976) är administrativt placerat vid CLL-Åboenheten. Institutet initierar, koordinerar och genomför skärgårdsrelaterade projekt och utredningar. I samarbete med Skärgårdshavets biosfärområde ordnades våren 2017 Forum för skärgårdsforskning med temat MAT i Skärgårdscentrum Korpoström.

Tidskriften Skärgård, som är institutets och ÅA:s främsta kanal för information om skärgårdsfrågor, utkom med fyra temanummer, samt firade sin 40:nde årgång tillsammans med FÖSS (Finlands öar r.f.) med skärgårdsseminarium på Örö den 1.9.2017. Tidskriften Skärgård har ekonomiskt stötts av Kulturfonden, Svenska litteratursällskapet, UKM och William Thuring's stiftelse.

Verksamhetsområdet har ytterligare sökt och erhållit finansiering från inhemska fonder och stiftelser för utbildningsverksamhet, bl.a. Regionförvaltningsverket och UKM. Medfinansieringsbasen för projektverksamheten har breddats med många nya samarbetsparter och medfinansiärer under år 2017, såsom Region Västerbotten, Österbottens Förbund, Kulturfonden, VASEK, Vasa Stad, Högskolestiftelsen och Aktiastiftelsen, vilket är väsentligt för att projektverksamhet skall kunna bedrivas.

4.3. Projektverksamhet och regional utveckling

Med projektverksamheten strävar CLL efter att i samarbete med övriga enheter inom ÅA och Novia bidra till genomförandet av den tredje uppgiften och till en hållbar regional utveckling.

Under 2017 har sammantaget 10 projektansökningar, riktade till olika EU-relaterade finansiärer, lämnats in. Av dessa har 6 ansökningar (60%) godkänts och 4 ansökningar (40%) har fått nekande besked (Tabell 9).

Tabell 9. Statistik över inlämnade EU-relaterade eller nordiska utvecklingsprojektansökningar 2017

Finansiär	Godkända (i %)	Underkända	Totalt ansökningar
Europeiska socialfonden (ESF)	2	1	3
Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF)	1	1	2
Nordplus	1		1
Botnia-Atlantica	1		1
Interreg Baltic Sea Region	1		1
Europeiska kommissionen, EU Civil Protection Mechanism		1	1
Europeiska kommissionen, UIA (Urban Innovative Actions)		1	1
Totalt	6 (60%)	4 (40%)	10

Personalen har under året arbetat med att genomföra pågående projekt och med att utveckla nya projektansökningar. Flera finansiärer har gått över till en ansökningsprocess i två steg. I första skedet inlämnas en idéansökan. Ifall denna erhåller positiv respons av finansiären, planeras i det följande skedet en fullskalig ansökan. Under år 2017 har flera idéansökningar lämnats in, vilka fått positiv respons och följaktligen kommer ett flertal fullskaliga ansökningar att lämnas in under 2018.

Till arbetet har dessutom hörts att skapa nätverk och nya kontakter samt att analysera utvecklingsbehov och efterfrågan utifrån en tematisk bredd. Initiativ till nya projekt och mer konkreta samarbetsprojekt har planerats både ÅA-internt och tillsammans med regionala, nordiska och europeiska samarbetsparter. Det nationella utbytet och kontakterna har resulterat i samarbete och projektansökningar riktade till nya finansiärer och EU-program.

Personalen har under hösten deltagit i seminarier i Norden och Europa i samband med partnerskaps- och projektmöten, finansierade av Erasmus+, Nordplus, Interreg BSR och BUP-nätverket.

4.4 Projektbeskrivningar

Arbetslivskompetens och sysselsättning

AVOT - Työelämälähtöinen avoin korkeakouluopetus (1.9.2015–31.8.2018)

Projektets målsättning är bygga upp en modell för att snabbt och effektivt kunna erbjuda öppna universitets- och yrkeshögskolekurser som svar på akuta utbildningsbehov inom branscher i utveckling och förändring. Via projektet vill högskolorna öka samarbetet med näringslivet. Projektet består av tre olika tematiska piloter: bioteknik, social- och hälsovård samt ICT. Åbo Akademi ingår i ICT-piloten. Åbo universitet är projektkoordinator och övriga universitet som ingår i konsortiet är Helsingfors, Jyväskylä och Östra Finland. Övriga parter är yrkeshögskolorna Karelia, Jyväskylä och Diakonia samt Salo stad/Yrityssalo. Projektet är ESF-finansierat.

POLKU – internationella studerande som resurs (1.6.2015 - 31.5.2018)

Projektets målsättning är att ta fram en koordinerad, gemensam servicestig för internationella studerande i Åbo, som stöd i olika övergångsskeden i syfte att integrera dem i arbetslivet, samhället och företagande i ett tidigt skede. Projektet utvecklar vägledningsservice för internationella studerande, koordinerar serviceutbudet mellan olika aktörer och erbjuder målgruppen olika tjänster. Projektkoordinator är CLL-ÅA med bistånd av Arbetsforum, övriga projektparter är Turun Yliopisto, Turun ammattikorkeakoulu, Åbo stad och Migrationsinstitutet. Projektet delfinansieras med ESF-medel. Finansiär är Mellersta Finlands ELY-central.

TESSU – Tehdään yhdessä ohjausta / Handledning tillsammans (1.10.2015 - 30.9.2018)

Projektets syfte är att stöda det livslånga lärandet och målet är att ungdomar under 30 år ska hitta en egen väg till utbildning och sysselsättning. TESSU-projektet stöder de lokala Navigatorprojekten genom att utveckla personalens branschövergripande handledningskompetens. Målgruppen är personalen vid de svenskspråkiga eller tvåspråkiga Navigatorerna samt övriga studiehandledare, karriärrådgivare och experter inom handlednings- och utbildningstjänster samt tjänsten Studieinfo.fi. CLL erbjuder fortbildnings- och konsulteringsstjänster på svenska för att stärka servicen vid de tvåspråkiga Navigatorerna och för att utveckla sektorövergripande kunnande och metoder inom informations-, rådgivnings- och handledningstjänster. Projektkoordinator är Jyväskylän Ammattikorkeakoulu, parter är Hämeen ammattikorkeakoulu och CLL-ÅA. Projektet är ESF-finansierat via NTM-centralen i Norra Österbotten under åtgärdshelheten Relevant Kunnande.

TÖITÄ – osaaminen käyttöön / JOBB! (1.11.2015 - 30.4.2018)

Projektets målsättning är att utveckla serviceutbudet i Egentliga Finland och Birkaland i syfte att främja sysselsättningen av arbetslösa med högskoleutbildning. Projektet erbjuder handledning och utbildning för arbetssökande med högskoleutbildning och för arbetslösa med högskoleexamen på hälft. Projektkoordinator är Åbo Universitet, övriga parter är Tammerfors universitet och Åbo yrkeshögskola. Projektet delfinansieras med ESF-medel inom 6Aika-programmet. Finansiär är ELY-centralen i Tavastland.

*Digitalisering av undervisningen***Bothnia Learning Hub 1.9.2017-31.12.2019**

Projektet är ett spetsprojekt för utvecklingen av lärarutbildningen och sker i samarbete med Korsholms kommun, Korsnäs kommun, Malax kommun, Närpes stad, Vasa stad och Vörå kommun. Vasa Övningskola fungerar som pilotskola. Projektet finansieras av Undervisnings- och kulturministeriet. Projektet är ett samarbetsprojekt mellan Fakulteten för välfärdsstudier och pedagogik, CLL och Experience Lab inom Åbo Akademi. Projektets specifika målsättningar är att öka användningen av digitala teknologier, vidareutveckla och sprida god praxis av digitala lärmiljöer och experimentera med nya digitala teknologier och arbetssätt. Arbetet sker som en medskapande process mellan lärare på fältet, tutorlärare, lärarutbildare och lärarstuderande. www.bothnialearninghub.fi

ELOISE - E-learning Objects for Innovative Science Education (1.9.2015 - 30.8.2017)

Projektet vill förbättra vuxenstuderandes förståelse av naturvetenskap genom att utnyttja ny teknologi och interaktiva lärobjekt i undervisningen. Partnerskapet bygger på erfarenhetsutbyte och ska inspirera lärarna till att utveckla interaktiva lärobjekt i undervisningen i form av videor, animationer och quiz. Projektet utvecklar en lärarfortbildning (MOOC) och tar fram verktyg och pedagogiska tillämpningar för produktion av interaktiva lärobjekt. Parterna i projektet är från Danmark (projektkoordinator), Cypern, Finland, Portugal och Tyskland. Finansiär: Erasmus+ Strategic Partnership, Danmark

PLAY&LEARN DIGIMEDIA (1.9.2016-28.2.2019)

Playful learning experience – Enhancing adult education and learning environments with digital media är ett projekt vars mål är att öka användningen av digitala media i vuxenutbildningen och utveckla lärarnas digitala kompetenser genom att erbjuda onlinefortbildning i form av en MOOC. Syftet med fortbildningskursen är att lära ut användningen av digitala media på ett lekfullt sätt, att erbjuda positiva erfarenheter och sänka tröskeln för lärarna att utnyttja digitala media i den egna undervisningen. Projektkoordinator är CLL-ÅA och övriga parter är universitet från Cypern, Danmark, Estland och Portugal. Finansiär: Erasmus+, CIMO, Finland.

*Entreprenörskap och företagsutveckling***Allegro School of Entrepreneurship** (1.1.2015–31.12.2017)

Inom Campus Allegro finns utbildningar på flera stadier och inom en rad olika branscher. Projektet Allegro School of Entrepreneurship handlar om att utveckla entreprenörskap inom ramen för campusets alla utbildningsbranscher samt om sektoröverskridande samarbete. Målsättningen med projektet är att förankra en långsiktig satsning på entreprenörskap vid Campus Allegro, att stärka den entreprenöriella kompetensen bland lärare och annan utbildningspersonal vid Campus Allegro samt att göra entreprenörskap till en naturlig del av utbildningens strategier, läroplaner och verksamhetskultur. Projektkoordinator är Yrkeshögskolan Novia och parter är Centria yrkeshögskola, Åbo Akademi, utbildningslinjen för barnträdgårdslärare och CLL. Projektet är ESF-finansierat via NTM-centralen i Mellersta Finland.

BALTIC MAKERS (1.9.2017–31.8.2018)

Projektets målsättning är att utveckla hantverkares affärskunnande. Projektet har i första skedet beviljats SEED MONEY för att planera en fullständig projektansökan under år 2018. Huvudkoordinator är Anykšćiai art incubator från Litauen, medan övriga parter kommer från Lettland och Polen. Finansier: Interreg Baltic Sea Region.

Ledningssystem för mikroföretag i svenska Österbotten (14.10.2015 – 14.10.2018)

Målsättningen för projektet är att de tio företag som deltar, får sin verksamhet dokumenterad, så att de är redo att ansöka om certifiering (ISO 9001:2015 eller branschspecifikt). De deltagande mikroföretagen skall ha mindre än 10 anställda och projektet erbjuder 10 gemensamma utbildningsdagar. Därutöver har varje företag rätt till 10 halvdagssessioner där man går igenom företagsspecifika behov samt utför och följer upp aktiviteter.

St Olav Waterway – Pilgrim på havet (1.9.2016–30.11.2019)

Målsättningen med projektet är att skapa en ny 625 km lång rutt, en S:t Olavsled, från Åbo genom skärgården (också ytterskärgården) och Åland till Hudiksvall, som binder samman tidigare framtagna S:t Olavsleder i Sverige och Norge. Denna nya vandringsled är unik i världen genom att den också går över vatten. Ett av projektets huvudmål är att öka besökarnas antal uttryckligen under lågsäsong dvs. april-juni och augusti-oktober. I skärgårdsområdena är antalet vandrare i dag ännu nästan obefintligt, så utvecklingspotentialen är stor. Utgångspunkten är att lederna märks ut längs befintliga rutter (t.ex. stigar, cykelvägar) och till största delen redan befintlig service paketeras för denna målgrupp. Attraktionerna paketeras och marknadsförs, med målet att locka nya besökare från närområden och Europa. Under projektets gång ansöks om certifiering av ruten så att den kan bli en del av Culture Route of the European Council. Via kontakterna med tidigare intresserade vandrare är det möjligt att marknadsföra denna nya led effektivt. Projektet, som huvudsakligen finansieras av Central Baltic-programmet, har 8 parter och CLL-ÅÅ är projektkoordinator.

*Hållbar utveckling och Östersjöområdet***Baltic Science Network (BSN) (1.3.2016 – 28.2.2019)**

Projektet befrämjar utveckling av transnationella strategier och program för stöd till högre utbildning, forskning och innovationer i Östersjöregionen. Projektparterna är i första hand undervisningsministerier från Danmark, Estland, Finland, Lettland, Litauen, Norge, Polen, Ryssland, Sverige och Tyskland (ledande part), samt internationella organisationer i Östersjöområdet. Projektet finansieras av Interreg Baltic Sea Region.

BUP Finland, förlagt till ÅÅ sedan 1991, fungerar som nationellt centrum inom nätverket Baltic University Programme. BUP Finland medverkar aktivt genom att arrangera utbildning inom hållbar utveckling på högskolenivå både nationellt och internationellt inom hela Östersjöregionen. Projektet upprätthåller även en webbportal (www.bup.fi) kring aktuella hållbarhetsfrågor. Personalen har medverkat i aktiviteter inom Keke-foorumi, och andra nationella/nordiska nätverk för hållbar utveckling samt inom UniPID-nätverket (Finnish University Partnership for International Development).

EduBalt – Developing Capacity for Teaching Sustainable Development in the Baltic Sea Region

(2016-2017) Projektet stöder implementering av hållbar utveckling i undervisningen genom utbildning av lärarutbildare i Baltikum. Projektet finansieras av Svenska Institutet, Sverige (SI). Övriga projektparter är SWEDESD (Swedish International Centre of Education for Sustainable Development, huvudpart), Universitetet i Tallinn, Stara (Estland), Lettlands universitet och Kaunas tekniska universitet.

Innovationer och samarbete

@geing Online - Digitala tjänster för meningsfulla sociala aktiviteter bland Botniaregionens äldre (1.9.2017-31.8.2020)

Inom projektet utvecklas en evidensbaserad applikation för surfplatta/tablett, riktad till hemmaboende äldre. Applikationen ska förebygga social isolering genom ökad tillgång till sociala aktiviteter och nätverk i regionen. Utvecklingen sker i nära samarbete med potentiella användare, forskare och näringsliv. Målet är att utveckla gränsöverskridande kunskap om hur innovativa digitala tjänster möjliggör ett socialt aktivt liv på den äldre personens egna villkor. Projektet koordineras av Åbo Akademi, ÅA/Hälsovetenskaper och övriga projektparter är ÅA/Mediacity, Seinäjoki AMK och Umeå universitet. Huvudfinansier är Interreg Botnia-Atlantica och medfinansier är Österbottens förbund, Region Västerbotten och Högskolestiftelsen.

AIKO Gas CoE - Nationellt kompetenskluster inom gasbranschen och fördjupning av forskningen (1.1.2017–31.12.2018)

Projektets övergripande mål är att förstärka regionens gasrelaterade utbildnings-, utvecklings-, demonstrations- och forskningsverksamhet, speciellt inom områden som stöder industrins verksamhet för att verksamheten i regionen skall förstärkas till ett nationellt kompetenskluster inom gasbranschen. Projektet är den första åtgärden av många som på sikt leder till uppbyggande av en unik FoUI-miljö och FoUI-expertis i Vasaregionen. Efter projektet föreligger tillgång till en ny typ av infrastruktur som byggts upp i både Technobotnia och VEBIC. Den står till förfogande för studerande, forskande och undervisande samt labbpersonal vid regionens samtliga högskolor och universitet samt regionens företag via de tjänster, expertis och utrustning som erbjuds. Projektet koordineras av Åbo Akademi, Energitekniken vid fakulteten för naturvetenskap och teknik (FNT) och CLL samt övriga projektparter Vasa universitet och Yrkeshögskolan Novia. Projektet finansieras av Österbottens Förbunds AIKO-finansiering beviljad av Arbets- och näringsministeriet samt av Vasa Stad, VASEK och projektparterna själva.

IoT i Energisystem (1.1.2017–31.12.2018)

Projektets målsättning är att förstärka energiforskningen i en ny form av interdisciplinärt FOU-samarbete mot en smartare specialisering, samt att stärka regionens och företagets innovationsberedskap och förmåga till Internet of Things-relaterad teknologiutveckling (IoT). Projektet stärker den regionala innovationsförmågan genom att bygga upp utrustning och demomiljöer där olika nivåer av energisystem och deras säregenskaper kan studeras, modelleras, simuleras och testas med hjälp av IoT-baserade metoder och verktyg för att bättre förstå och kunna påverka dynamiken i systemen. Parterna i projektet är CLL-ÅA, Energiteknik och Informationsteknologi vid FNT, Mediacity vid FPV samt Yrkeshögskolan Novia. Projektet finansieras av Europeiska Regionala utvecklingsfonden (ERUF).

Kompetenskluster inom gasbranschen – kompetensutveckling och kartläggning (1.1.2017–31.12.2018)

Projektets målsättning är att bidra till ökad kunskap inom området för gasteknologi genom att kartlägga och utveckla regionens gasrelaterade utbildningsverksamhet för att säkra kompetensförsörjningen i regionen. Nya former av gasrelaterad teknologi håller på att snabbt tas i användning regionalt och inom området gasekonomi offereras bl.a. gas- och dualbränslemotorer, reglerkraftverk samt LNG-terminaler och transportlösningar. Många både mindre och större företag i regionen fungerar i underleverantörsnätverk eller som samarbetspartners inom gasrelaterade projekt. Projektets syfte är att tillsammans med industrin och regionens högskolor kartlägga behovet av att utveckla ny gaskompetens och förstärka och förnya utbildningsutbudet relaterat till gasbranschen. Projektet leds av Åbo Akademi, Energitekniken vid FNT och CLL och finansieras av Högskolestiftelsen i Österbotten.

Akademiforum 1.1.2017-31.12.2017

Syftet med Akademiforum är att skapa ett forum för en kontinuerlig dialog mellan vetenskap, näringsliv och omkringliggande samhälle och på så vis synliggöra den högre utbildningen och vetenskapen i regionen. CLL har fortsatt det under år 2016 påbörjade fruktbara samarbetet med Vasabladet/HSS Media och arrangerade under år 2017 sex öppna föreläsningar för allmänheten med olika samhällsrelevanta teman. Inbjudna gästföreläsare var bland annat Christoffer Taxell, Fritjof Sahlström, Jörn Donner och Merete Mazzarella.

Integration och vägledning

OSMO – Monikulttuurista osaamista Ohjaamoihin (1.8.2016–30.9.2018)

Projektet stöder de lokala Navigatorprojekten genom att utveckla personalens mångkulturella handledningskompetens. Syftet är att stärka det mångkulturella kunnandet i de lokala och regionala Navigatorerna genom att erbjuda fortbildning, handledning och konkreta verktyg för att betjäna unga med invandrarbakgrund. I projektet sammanställs en verktygslåda med stödmaterial för mångkulturell handledning. Projektet genomförs i nära samarbete med TESSU-projektet. Målgruppen för projektaktiviteterna är anställda vid svenskspråkiga eller tvåspråkiga Navigatorerna. Projektkoordinator är Jyväskylän ammattikorkeakoulun Ammatillinen opettajakorkeakoulu. Parter är CLL-ÅA, Hämeen ammattikorkeakoulu och Diakonia ammattikorkeakoulu. Projektet finansieras av Europeiska Socialfonden (ESF), Norra Österbottens NTM-central.

StigIN - Finlandssvenskt integrationsprojekt med inriktning på psykiskt välmående hos utsatta flyktinggrupper (1.2.2017–31.1.2020)

Projektets målsättning är att förbättra nyanlända flyktingars möjligheter att bli delaktiga och integrerade i Finland. Projektet arrangerar kompetensutveckling i form av utbildningskonferenser och bidrar till nätverksbygge mellan myndigheter och organisationer i tvåspråkiga kommuner i Svenskfinland. Samarbetsparter är Svenska social- och kommunalhögskolan vid Helsingfors universitet och Folkhälsan Utbildning Ab. Projektet finansieras av Asyl-, migrations- och integrationsfonden (AMIF).

Vägledare i samverkan (1.9.2016–31.8.2018)

Projektet har som övergripande mål att utveckla och stöda vägledarnas yrkeskompetens och professionella utveckling genom kunskaps- och erfarenhetsutbyte samt nätverkande. Seminarier arrangeras i varje deltagande partners region. Teman för seminarierna är framtida kompetensbehov på arbetsmarknaden, samarbete mellan utbildning, vägledning och närings- och arbetsliv, mångfald inom vägledningen samt digitaliserade vägledningstjänster. Projektkoordinator är CLL-ÅA, övriga parter är RFV, Svenska enheten för bildningsväsendet (FI), Vägledningscentrum, Göteborgs stad (SE), Karrierveiledning, Ostfold fylkeskommun (NO) och Ålands landskapsregering (AX). Finansiär: Nordplus Horizontal

Naturvetenskap

Skolresurs - Resurscenter för matematik, naturvetenskap och teknik i skolan (1.8.2016–31.12.2018)

Skolresurs är ett finlandssvenskt samarbetsprojekt för alla landets svenskspråkiga skolor. Projektets ledstjärna är intresset för matematik, naturvetenskap och teknik och de möjligheter dessa ämnesområden har för fortsatta studier och en kommande yrkeskarriär. Skolresurs arbetar aktivt för en växelverkan mellan skolor, högre utbildning och näringsliv. Projektet har aktiviteter för både lärare och elever/studerande. Lärarna erbjuds möjligheter att bygga på sina ämneskunskaper och utveckla ett

innovativt lärande på alla utbildningsstadier, från förskolan till gymnasiet. Skolresurs har också internationellt samarbete, bl.a. med Nordic ESERO i Norge, Naturhvidenskabernas hus/JetNet DK i Danmark och naturvetenskapliga resurscenter (kemi, fysik, matematik) i Sverige. Projektets aktiviteter genomförs av resurspersoner vilka är aktiva lärare, forskare och didaktiker i Svenskfinland. Verksamheten leds av en verksamhetsledare och en verksamhetskoordinator placerade vid CLL-ÅÅ. Skolresurs finansieras av Svenska tekniska vetenskapsakademien samt Åbo Akademi.

LUMA-center Åbo Akademi (1.1.2017–31.12.2020)

Projektet är ett av 13 regionala LUMA-center i nätverksprogrammet LUMA-center Finland. LUMA-center Åbo Akademi riktar sig till skolor i Svenskfinland och verkar i nära samarbete med projektet Skolresurs. LUMA-center Åbo Akademi tillför samarbetet en forskningsanknytning till didaktisk-pedagogisk forskning. Detta sker genom projekten MAT(É)-TEMA(T), Från skogen till mikroskopet, Slöjd 2.0, Kreativt tänkande i skolmatematiken, samt Öppna laborationer i kemi- och fysikundervisning. Nätverksprogrammet LUMA-center Finland har som målsättning att stöda och motivera intresset för matematik, naturvetenskaper och teknologi hos barn och unga i alla åldrar genom nytt och forskningsbaserat lärande inom vetenskap och teknologi. Målsättningen är också att uppmuntra till högskolestudier inom ifrågavarande ämnesområden. LUMA-center Finland fungerar som en paraplyorganisation för de regionala LUMA-centren som är placerade vid alla finländska universitet som erbjuder naturvetenskaplig utbildning. Nätverksprogrammet är finansierat av Undervisnings- och kulturministeriet och koordineras av Helsingfors universitet.

Pedagogik och lärarfortbildning

Utbildning för tutorlärare 1.3.2017-31.12.2018

Med tutorlärare avses en lärare som stöder genomförandet av ny pedagogik och digitalisering av undervisningen, stöder utvecklingen av arbetsgemenskapernas kompetens och av kompanjonlärarskap samt deltar aktivt i utvecklingen av skolornas verksamhetskultur. Kommunerna kunde söka medel för tutorlärare inom ramarna för spetsprojektet Den nya grundskolan. CLL arrangerade en avgiftsbelagd utbildning för tutorlärare på fyra orter i Svenskfinland och hade totalt 90 deltagare. Teman som behandlades var tutorläraren i framtidens skola, kommunikation och samarbete samt användning och produktion av digitalt innehåll. <http://tutorlarare.blogspot.fi>

Österbottens språkstig 1.9.2017-31.12.2018

Österbottens språkstig är ett projekt som bland annat stöder de tre kommunerna i Österbotten (Pedersöre, Nykarleby och Vörå) som erhållit statens specialunderstöd för att tidigarelägga språkundervisningen i finska. Österbottens språkstig har som uppgift att stöda projektkommunerna i deras respektive projekt, samt föra samman dem för att de ska få utveckla, dela och sprida goda pedagogiska modeller, lösningar och resultat med varandra. CLL har en koordinerande roll i projektet, och koordinerar också den plattform som byggs upp inom projektet. Under läsåret genomför Pedersöre, Nykarleby och Vörå kommunvisa projekt. Som slutprodukt strävar vi efter att skapa en gemensam österbottensk språkstig, som skall stöda tidig språkundervisning. Länk till projektets hemsida: <https://osterbottenssprakstig.wordpress.com/>

Verme2 1.9.2017-31.12.2019

Verme² är ett samarbetsnätverk mellan lärarutbildningsinstitutioner i Finland och inkluderar både universitet som utbildar lärare och yrkeshögskolor som utbildar yrkeslärare. Det övergripande syftet med Verme är att skapa en kontinuitet mellan lärarutbildning och yrkesliv, i form av en fortlöpande helhet, som stöder lärares livslånga professionella utveckling. Mer specifikt är syftet att stöda nya lärare i induktionsfasen dvs. vid övergången från lärarutbildning till arbetsliv. CLL koordinerar projektet tillsammans med fakulteten för Pedagogisk och välfärdsstudier. Länk till projektets hemsida: www.verme.fi

Fortbildnings- och utvecklingsinsatser vid Björneborgs Svenska Samskola 1.8.2017-31.12.2019

Projektets syfte är att genom olika stödinsatser förstärka eleverns och studerandes skolspråk. Vidare avser projektet att stöda en organisationsutveckling som förstärker de svenska utbildningstjänsterna i Björneborg. För att säkerställa hållbarhet och kvalitet i insatserna knyts även forskning till utvecklingsprogrammet.

Åbo Akademi, Fakulteten för pedagogik och välfärdsstudier (FPV) i samarbete med CLL har i samråd med Björneborgs svenska samskolas huvudman, ledning och lärare enats om att utarbeta och erbjuda ett interventionsprogram som kunde genomföras på skolan och riktas till olika stadier, från barnträdgården till gymnasiet. Programmet utvecklas i nära dialog med skolledning och lärare och olika insatser förväntas därmed vara väl förankrade i den verklighet som lärarna och daghemspersonal erfar.